

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtrek in volja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja opravičeno v določnem semenišču (Knabenseminar). — Deležniki ilkovskega društva dobivajo list bres posebne naročnine.

Posamezne liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oglasila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Možje volilci za okrajni zastop v Ptuiju!

Tri leta so minola, odkar ste volili zadnjokrat v okrajni zastop Ptuijski. Takrat je bilo po 12. letih prvokrat, da so se kmečki volilci, veliki posestniki in volilni možje občin tako mnogobrojno udeležili volitve, da so dobili kmetje večino v zastopu. Takrat so se kmetje prvokrat postavili na noge, ter so izvolili iz svoje sredine možje neodvisne, pametne, zanesljive in varčne v okrajni zastop.

S to izvolitvijo pa so sami sebi največ koristili; kajti izvoljeni so svojo nalogo vestno in tako dobro izpolnjevali, da se je dolg celega okraja, kateri se je nabral v tistih 12. letih, ko je gospodarila večina Ptuijskih meščanov in njihovih privržencev z dežele v okrajnem zastopu, sipajoča denar, plod žuljave kmečke roke, mnogokrat prav po nepotrebnem, znižal od 26.303 gld. 76 kr. na 15.500 gld. 9 kr., tedaj za celih 10.803 gld. 67 kr. in da bodo doklade že prihodnje leto za 3%, manjše, da si se je ravno v zadnjih treh letih cest in mostov napravilo za več kakor 15.000 gld.

Če je gospodarstvo tako tudi v bodoče, lahko se znebi okraj vsega dolga, in mogoče je, da bode davkoplačevalec že leta 1885 treba samo 15% doklade plačevati, ako se ne pripetijo natorne nezgode. V vaših rokah je, možje volilci, da se nam vsem ta želja izpolni, da se plačila v davkarji počasi zmanjšajo.

V pondeljek, 19. nov. t. l. imate Vi, veliki posestniki, voliti 10, dne 24. pa Vi volilni možje in predstojniki občin 11 zastopnikov v okrajni zastop.

Pridite vsi volit, ne dajte se po nikomur motiti in strahovati, prilizovalcem, kateri Vas nagovarjajo, da ne greste volit, ali da prezirate svoje možje in volite iz sredine Ptuijskih meščanov in jih privržencev tiste ljudi, ki ne znajo gospodariti in Vam v okrajnem zastopu ne privoščijo tistih pravic, katere Vam grejo, ker plačujete skoro

desetkrat toliko dače, kakor mesto, tem dajte slovo, ter se držite svojih.

Vaši nasprotniki Vas zaničljivo imenujejo „bauernpartei“ ali nacional-klerikalce.

Pustite puhlim glavam govoriti, saj s tem kažejo pred vsem svetom le svojo nevednost; saj poznate njihov namen, da Vas hočejo uloviti, da hočejo spet postati Vaši gospodarji in varuhi. Da to zabranite, pridite vsi na volišče in volite enoglasno, in sicer Vi veliki posestniki te-le može:

1. Gsp. Mihal-a Brenčič-a, veleposestnika v Žabjeku poleg Ptuija,
2. „ P. Benedikta Hertiš-a, župnika pri sv. Petru in Pavlu,
3. „ Dr. Franc-a Jurtel-a, veleposestnika v Hvaletincih,
4. „ Franc-a Koser-ja, posestnika pri sv. Lovrenci v Slov. gor.
5. „ Tomaž-a Mikel-na, veleposestnika pri sv. Marjeti,
6. „ Šimon-a Merkuž-a, veleposestnika v Dražencih,
7. „ dr. Jakob-a Ploj-a, veleposestnika v Ptuiju,
8. „ Ferdinand-a Raišp-a, veleposestnika in grajščinskega oskrbnika v Ptuiju,
9. „ Franc-a Urbas-a, veleposestnika pri sv. Lovrenci na Dravskem polju in
10. „ Andraž-a Vodušek-a, župnika v Leskovei;

Vi pa, ki volite za občine, te-le može:

1. Gsp. Jožef-a Domiter-ja, posestnika v Vurbergu,
2. „ Anton-a Greif-a, posestnika v Ši-kolah,

3. Gsp. Jakob-a Jurič-a, posestnika pri sv. Lovrenci na Dravskem polju,
4. „ Anton-a Pichler-ja, posestnika v Velovlaku,
5. „ Jakob-a Terstenjak-a, župnika pri sv. Marjeti,
6. „ Martin-a Rodošek-a, posestnika v Skorbi,
7. „ dr. Gregorič-a, posestnika v Ptui,
8. „ Božidar-a Raič-a, župnika in posestnika pri sv. Barbari v Halozah,
9. „ Janez-a Vidovič-a, posestnika v Sobotincih,
10. „ Jurij-a Strah-a, posestnika pri sv. Andražu v Slov. gor.
11. „ Jakob-a Žampa, starega, posestnika v Juvancih.

Zagovor v „lisjaku“ napadene čest. duhovščine.

V „Slov. Gosp.“ štv. 44. 1. nov. t. l. je bilo med raznimi stvarmi brati: „Grdo napada nekdo v „lisjaku“ č. duhovščino sv. Petra pri Radgoni, pismo: „vkljub reviji kmeta... itd.“ — Ta napad ne velja nam v sv. Peterskeje duhovščini; — urednika „Slov. Gosp.“ je menda na to misel spravil napis onega dopisa „iz Gornjeradgonskega okraja“ — komu velja, to je iz zapopadka dopisa razvidno. Ne omenjamo reči, ktere dopisnik v začetku razpravlja, gremo h glavnemu zapopadku. Dopisnik sam pravi, njegov namen je: „razjasniti naše razmerje, v katerem se mi prosti ubogi kmetovalci znajdemo.“ Kaj uzrokuje žalostno razmerje? Slaba letina; o vinskeje piše: da se je letos po Gornjejeurjevskjej fari in po Malonedeljskjej na enem oralu niti do 25 pintov ne nabralo; (no v našej sv. Peterskeje fari se je letos nabralo toliko, kakor že dolgo ne, ravno v tistej številki „Sl. Gosp.“ se iz naše fare naznanja, da so nekateri na 1 oralu dobili po 9 polovnjakov.), o zrnскеj letini pa toži, da so se setva kazala v začetku precej lepa, pa nesrečno vreme jo je vsporedom vzelo.“ (v našej fari kmet nima vzroka tako tožiti) — In zdaj nadaljuje „Vkljub tej reviji (ktere pa pri nas ni) katera je dobro znana našim častitim gospodom, še si predrznejo... itd.“ — Kateri so ti naši častiti gospodje? Vsaj sta podpisana farmana: Berkovski in Stanetinski. Berkovei in Stanetinci pa ste vesi sv. Jurjevske fare.

Vendar, ker se je dopisnik „Km. prij.“ oglasil iz Gornjeradgonskega okraja, kamor tudi mi spadamo, in drugič, ker se mora vsak du-

hoven, ki ima pravico po bernji hoditi, zadetega čutiti, hočemo nekaj v zagovor navesti.

1. Bernja je velikeje večini duhovnov naše škofije poglavitna, mnogim edina plača. Da imajo duhovni pravico do te plače, je, kar prostovoljno bernjo zadeva — visoka c. kr. namestnija še v najnovejšem času z odlokom dne 22. sept. določno izgovorila. Kedar tedaj duhoven po bernji hodi, si hodi po svojo plačo, če pa se to veli, kmeta gultiti, tedaj bi se dosledno ravnotišto zamoglo reči o vseh drugih, ki si hodijo po svojo plačo v davkarijo, kamor tudi kmet svoje goldinarje donaša; kaj takega pa trditi, si bota gotovo še Berkovski in Stanetinski premislila.

2. Kdo bolj trpi s kmetom, in čuti kmetovo nevoljo, kakor ravno duhoven? Zakaj če kmet nič ne pridela, mu tudi duhoven v bernjo ne pride (tako se je pri nas v zadnjih letih bernja deloma opustila (l. 1877. vsled toče; l. 1880. vsled slabe letine.) Drugi v davkariji svojo plačo dobivajoči, naj si tudi kmet nič ne pridela, nobene škode na svojej plači ne trpijo; ali se menda g. dr. Glantschnigg v slabih letinah skazuje kot pravi „kmetiski prijatelj“ da od kmečkih strank nobene plače ne jemlje?

3. O „naguljenih“ tisočakah govori dopisnik. Če kateri duhoven kaj glešta, to gotovo ni naguljeno, ampak dobro zaslužen, zakaj kdo v svojem poklici večkrat v prid svojega bližnjega postavlja v nevarnost najdražje blago, svoje življenje, kakor ravno duhoven? Če si kdo kaj prihrani, — kar je dandanes težko — prihrani si ne od obilnih dohodkov — ti so redki — ampak po pametni varčnosti. Slabo je pri-skrbljeno za onemogle, vpokojene duhovne; s 210 fl. oziroma 315 fl. k večjemu in redko 420 fl. vpokojen, slaboten, bolehašt duhoven ne more shajati. Takrat pride čas, da si sam pomore s tem, kar si je prej v službi prihranil; dokler pa službuje, menda tudi o duhovniku velja: „vsak delavec je plačila vreden“. — Zdaj pa naj častiti bralci sodijo, ali je oni dopis v „Km. prij.“ narekovala Kristusova ljubezen, ktero tudi dopisnik omenja, ali pa sovraštvo do duhovnov? — Toliko od naše strani, stvar se bo menda še kje drugod zlasti pri sodnji obravnavala. — Sv. Peterska duhovščina.

Gospodarske stvari.

Grof Henrik Attems pa štajersko sadjerejstvo.

Začetnik in prvi predsednik avstrijskemu pomologičnemu (sadjerejskemu) društvu, je grof Henrik Attems, ki stanuje v Gradci (Leechwald — Graz). Ta gospod ima uže velikih zaslug za štajersko vrtnarstvo in sadjerejstvo. Sedaj si prizadeva avstrijskemu, osobito štajer-